

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-07-73S

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

SYLLABUS

ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ПРАКТИКА ДОЗВІЛЛЯ	THEORY, HISTORY AND PRACTICE OF LEISURE	
Шифр за ОП	ВБ 1.6.	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Гуманітарні науки	03	Field of Knowledge: Humanities
Спеціальність Культурологія	034	Field of Study: Cultural Studies
Освітня програма Креативна та цифрова культура	Degree Programme: Creative and Digital Culture	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни **Теорія, історія та практика дозвілля** для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою **Креативна та цифрова культура, 034 Культурологія**. Рівне. НУВГП. 2024. 14 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/21004/>

Розробник силабусу: *Шадюк Т.А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 6 від "8" грудня 2023 року

Завідувач кафедри: *Шадюк Т.А., к.філос.н., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.*

Керівник (гарант) ОП: *Коберська Т.А., доцент кафедри філософії та культурології, доцент.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 7 від " 28 " грудня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

Попередня версія силабусу 06-07-12S
<https://ep3.nuwm.edu.ua/22185/>

© Шадюк Т.А., 2024
© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ТА ПРАКТИКА ДОЗВІЛЛЯ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Креативна та цифрова культура</i>
Спеціальність	<i>034 Культурологія</i>
Рік навчання, семестр	<i>3 рік, 5 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>20 год. для денної форми 2 год. для заочної форми</i>
Практичні заняття:	<i>20 год. для денної форми 10 год. для заочної форми</i>
Самостійна робота:	<i>80 год. для денної форми 108 год. для заочної форми</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	

Лектор

Шадюк Тамара Адамівна, к.філос.н.,
доцент кафедри філософії та
культурології

Вікіситет

[Сторінка](#)

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-2376-0112>

Як комунікувати

t.a.shadiuk@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Актуальність. Курс забезпечує студентів спеціальними знаннями з теорії, історії та практики дозвілля, сприяє осмисленню та засвоєнню студентами сутності, структури, рівнів, функцій, форм та концепцій дозвілля; допомагає сформуванню навички організації дозвіллевої діяльності серед різних верств населення.

Метою навчальної дисципліни є розширення знань та формування практичних умінь і навичок майбутніх культурологів з питань організації та проведення культурно-дозвіллевої діяльності.

Основними завданнями навчального курсу є ознайомлення студентів з понятійно-категоріальною системою курсу; введення інноваційних елементів у формування планів, проєктів дозвілля з урахуванням сучасних запитів, тенденцій технологічного розвитку суспільства, креативної та цифрової культури.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4270>

Компетентності

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 7. Здатність працювати автономно

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 8. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

ФК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту, використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

ФК 13. Демонструвати уміння об'єктивно висвітлювати події на культурологічну тематику в медіапросторі, в тому числі іноземною мовою.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.

ПРН 5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.

ПРН 6. Виявляти, перевіряти та узагальнювати інформацію щодо різноманітних контекстів культурної практики, визначати ступінь її актуальності із застосуванням релевантних джерел, інформаційних, комунікативних засобів та візуальних технологій.

ПРН 12. Обґрунтовувати, розробляти та реалізувати культурні події та проекти з дотриманням законодавства та у відповідності до визначених мети та завдань.

ПРН 16. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекційних занять:

1. Поняття дозвілля: семантико-філософський аналіз.

Опис теми. Смислові співвідношення праці, роботи, відпочинку і дозвілля. Дозвілля як форма зайнятості: творча робота. Дозвілля як розвиток, що ніколи не припиняється. Дозвілля – ключ до розуміння життя, ідентичності та всієї історії людини. Античне підґрунтя народження поняття «дозвілля» та його еволюція: історико-філософський еккурс. Як філософія може навчати дозвіллю.

ПРН 2, ПРН 5, ПРН 16.

2. Дозвілля як соціально-культурний феномен.

Опис теми. Етимологічно-семантичне коло «дозвілля» та можливості його розширення. Поняття дозвілля, вільного часу, хобі, сфери дозвілля, культури дозвілля, культурно-дозвіллевої діяльності, культурно-дозвіллевої практики. Статичні та динамічні характеристики явища дозвілля в соціальному просторі та часі. Аксиологічний аспект культурно-дозвіллевої діяльності. Культурно-дозвіллева діяльність як засіб соціалізації особистості.

ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6.

3. Феномен дозвілля як об'єкт наукового вивчення у гуманітаристиці.

Опис теми. Педагогіка дозвілля як складова соціально-педагогічної теорії та практики. Дозвілля як діяльнісна сфера особистості та соціально-культурне та педагогічне явище. Соціологія дозвілля як галузь соціології, що вивчає поведінку людей та соціальних груп у вільний час, а також способи задоволення потреб у відпочинку, розвагах, спілкуванні, розвитку особистості, функціонуванні закладів культури. Філософія дозвілля. Як гармонійно вибудувати своє дозвілля. Дозвілля, спрямоване на обов'язок перед самим собою.

ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 16.

4. Історія розвитку дозвіллевої діяльності від найдавніших часів до ХХ століття.

Опис теми. *Форми дозвілля в первісному суспільстві та Стародавньому світі. Особливості дозвілля у стародавніх східних країнах. Дозвілля у Стародавній Греції. Дозвілля в Стародавньому Римі. Дозвілля епохи Середньовіччя в Західній та Східній Європі. Масові свята доби феодалізму. Вуличне дозвілля Західної Європи та Київської Русі. Особливості розвитку дозвілля у XVII – XVIII століттях. Основні тенденції розвитку дозвілля XIX століття. Розвиток дозвілля у XX ст.: східний та західний вектори. Національні особливості культурно-дозвіллевої діяльності.*

ПРН 5, ПРН 6, ПРН 16.

5. Сучасні тенденції розвитку зарубіжної та вітчизняної дозвіллевої сфери.

Опис теми. *Сучасні тенденції розвитку вітчизняної дозвіллевої сфери. Аксиологічна (ціннісна) складова сучасного дозвілля. Регулятивне (централізоване) та самоорганізоване дозвілля. Формати сучасного дозвілля: реальний, віртуальний та ідеальний. Популярні форми сучасного дозвілля. Дозвілля в країнах сучасного Сходу. Вплив релігійних поглядів на формування дозвіллевої сфери. Дозвілля жінок та чоловіче дозвілля східних країн. Основні форми сучасного дозвілля в східних країнах. Організація дозвілля в сучасній Західній Європі. Сучасні концепції дозвілля та дозвіллевої діяльності. Дозвілля і державна політика. Комерційні дозвіллеві заклади. Основні форми дозвілля різних верств населення та їх потенціал.*

ПРН 5, ПРН 6, ПРН 16.

6. Основи технології та організації дозвілля.

Опис теми. *Суспільний і культурний потенціал дозвілля. Культура та етика дозвіллевої діяльності. Чи можна навчити дозвіллю. Чи потрібно організовувати дозвілля. Поняття «технологія» соціокультурної діяльності як сукупність загальної, функціональних (галузевих) та соціально-диференційованих методик. Культурно-дозвіллеве середовище та його сприйняття. Ціннісні орієнтації в культурно-дозвіллевому середовищі. Технологія формування культури міжособистісного спілкування. Поняття «фахівець з культурно-дозвіллевої діяльності». Вчитель, ментор, наставник, організатор у дозвіллевій сфері. Професійна майстерність спеціаліста дозвіллевої сфери.*

ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

7. Масові та групові форми дозвіллевої діяльності.

Опис теми. Витоки масових форм проведення дозвілля. Художньо-масові форми дозвілля за кордоном. Культурно-художні фестивалі, культурно-мистецькі конкурси та конкурсні програми, шоу, масові свята, народні гуляння та ін. як форми організації дозвілля: класифікація та особливості. Нові тенденції в діяльності установ громадського харчування та розважальних центрів. Особливості групового (мікрогрупового, колективного) дозвілля: участь в клубних об'єднаннях, творчих колективах, гуртках, спортивних секціях та інших формах групового дозвілля, бесіди, семінари, диспути, конференції, дискусії, круглі столи, ділові ігри, любительські об'єднання, посиденьки тощо. Активний та пасивний характер форм інтелектуально-пізнавального дозвілля.

ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

8. Індивідуальні форми дозвілля.

Опис теми. Реалізація рекреативної та розвиваючої функції індивідуального дозвілля. Залучення індивідуума у процес безперервного розвитку. Характеристика найпопулярніших форм індивідуального дозвілля. Екстремальні форми проведення індивідуального дозвілля. Позитивні та негативні характеристики інтернет-дозвілля.

ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

Тематика практичних занять:

Практичне заняття 1.

Самоаналіз на тему «Дозвілля: як перейти від деструктивного проведення часу до конструктивного». Пошук інформативних джерел з дисципліни: підручників, монографій, статей, а також мультимедійних матеріалів.

ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6.

Практичне заняття 2.

Написання есе на тему «Як я проводжу своє дозвілля» за заданим планом. Складання плану діяльності із описом мети, витрат часу і очікуваних результатів.

ПРН 2, ПРН 12, ПРН 16.

Практичне заняття 3.

Аналіз відеороликів на тему дозвілля у мережі Інтернет, у тому числі в соціальних мережах. Виявлення форм і концепцій дозвіллевої діяльності.

ПРН 5, ПРН 6, ПРН 16.

Практичне заняття 4.

Складання рейтингів музеїв, що зберігають культурну спадщину народів світу, за критеріями відвідуваності, активності у соціальних мережах, динамічності культурно-проектної діяльності.

ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6.

Практичне заняття 5.

Виїзне практичне заняття екскурсійного типу з метою вивчення концепцій сучасної культурно-дозвілєвої діяльності у вітчизняній сфері.

ПРН 5, ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

Практичне заняття 6.

Закріплення теоретичних основ теми та уведення практичних елементів технології та організації дозвілля із залученням фахівців, роботодавців. Відвідання культурно-дозвілєвих закладів (музеї, арт-галереї, бібліотеки, клуби, ярмарки, фестивалі, флешмоби, виставки, майстер-класи тощо), формування практичних навичок участі в організації подій, культурно-мистецьких заходів.

ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

Практичне заняття 7.

Розробка проектів різних форм масового і групового дозвілля із залученням людей з кола персональних контактів, друзів, одногрупників. Складання плану та його подальша реалізація із фото-відео-фіксацією динаміки та результатів. Створення події, story у соціальних мережах та висвітлення яскравих моментів проведення заходів на сторінках кафедри філософії та культурології у Фейсбук.

ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

Практичне заняття 8.

Розробка проектів власного дозвілля зі складанням детального плану, формулюванням мети і очікувань. Фото-відео фіксація проведення дозвілля та викладення його результатів у соціальні мережі, на персональні сторінки, а також на сторінки кафедри філософії та культурології у Фейсбук.

ПРН 6, ПРН 12, ПРН 16.

Форми та методи навчання

Методи навчання: словесний, інтерактивний, пояснювально-ілюстративний; візуальний; проблемного викладу; метод практичної роботи; творчий; метод кейсів; пошуковий; проектний; дослідницький; частково-дистанційний.

Форми навчання: інтерактивні лекції, практикуми, аналіз проблемних ситуацій, відповіді на запитання і опитування, дискусія, аналіз ситуацій, робота в групах, мозковий штурм, професійне моделювання, опрацювання мультимедійних матеріалів з обговоренням.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук; програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет; Facebook, Instagram, Viber, Telegram, ChatGPT; система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання ПРН

Успішному складанню іспиту з дисципліни передуює опанування теоретичного матеріалу та виконання практичної (самостійної, аудиторної, індивідуальної, дистанційної) роботи.

Результати вчасно пройденого проміжного контрольного тестування (модуль 1, модуль 2) можуть бути зараховані як підсумковий контрольний тест (залік). За бажанням студента покращити підсумкові результати курсу, оцінки за модулі можуть бути скасовані і студент має право скласти залік, де має змогу отримати максимальну кількість балів, яка дорівнює сумі балів за модулі.

Перелік критеріїв оцінювання:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та самостійну роботу;
- 40 балів – модульний контроль, який складається з двох модулів (МК1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання, детальний розподіл балів та шкала оцінювання наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі [MOODLE](#).

Модульний контроль проходить у формі тестування на платформі системи Moodle через ННЦНО. У тесті передбачено 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 балів (10 балів), рівень 2 – 6 запитань по 1 балу (6 балів), рівень 3 – 4 запитання по 1 балу (4 бали). Усього – 20 балів. Оцінка автоматично генерується в середовищі Moodle, фіксується викладачем в електронному журналі дисципліни і контролюється деканатом.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

1. Гайдук О. С. Організація культурно-дозвілєвої діяльності молоді / О. С. Гайдук. Ужгород : ООМЦК, 2020. 15 с.
2. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність. Університетська книга, 2023. 122 с.
3. Культурно-дозвілєва діяльність у сучасному світі. Ліра-К, 2020. 328 с.
4. Паскаль О. В. Система культурно-дозвілєвої роботи : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Одеса : Університет Ушинського,

2022. 146 с.

5. Світайло Н. Д. Практикум із соціокультурної діяльності / Н. Д. Світайло, Т. Л. Повалій. Суми : Сумський державний університет, 2020. 38 с.

Допоміжна:

1. Бриль М. М., Гайдукевич К. А., Гончарова О. М. Трансформаційні процеси соціальної культури в Україні. Ліра-К, 2022. 556 с.

2. Повалій Т. Л. Івент-менеджмент : навч. посіб. / Т. Л. Повалій, Н. Д. Світайло. Суми : Сумський державний університет, 2021. 198 с.

3. Палеха Ю. І., Палеха О. Ю., Горбань Ю. І. Інформаційна культура. Ліра-К, 2020. 400 с.

4. Ткач М. М. Українська звичаєва культура. Ліра-К, 2021. 592 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Музеї Ватикану [Електронний ресурс]. Режим доступу: m.museivaticani.va

2. Галерея Уффіці (Флоренція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: uffizi.it

3. Лувр [Електронний ресурс]. Режим доступу: louvre.fr/en/visites-en-...

4. Британський музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: britishmuseum.org

5. Музей Прадо [Електронний ресурс]. Режим доступу: museodelprado.es/the-collect..

6. Національний художній музей України [Електронний ресурс]. Режим доступу: old.namu.kiev.ua

7. Музей мистецтв ім. Ханенків, Київ [Електронний ресурс]. Режим доступу: khanenkomuseum.kiev.ua

8. Victoria Museum (Приватний музей історичного костюма та стилю Вікторії Лисенко) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://victoriamuseum.com.ua/>

9. Музей сучасного українського мистецтва Корсаків [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://msumk.com/>

10. Музей східного і західного мистецтва, Одеса [Електронний ресурс]. Режим доступу: museum.odessa.ua

11. Національний музей ім. Шептицького у Львові [Електронний ресурс]. Режим доступу: nml.com.ua

12. Харківський художній музей [Електронний ресурс]. Режим доступу: artmuseum.kh.ua

13. Державний історико-культурний заповідник міста Острога [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ostrohcastle.com.ua/>

14. [Україна поруч](#). Проект, присвячений збереженню українського мистецтва й культури [Електронний ресурс].

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість брати участь у виконанні індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру, виступати із результатами досліджень на студентських наукових конференціях, засіданнях круглого столу, а також можуть бути долучені до написання та опублікування есе,

наукових статей із тематики курсу та засідань постійно діючого Філософського гуртка «Sofia». Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем.

За усі види робіт студенти отримують додаткові бали. Крім того, додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно [Положення](#) про неформальну освіту.

Правила академічної доброчесності

Виконані навчальні завдання можуть бути самостійно перевірені здобувачами на виявлення текстових запозичень через університетську платформу [MOODLE](#).

Здобувачам не дозволяється списувати чи копіювати чужі проекти – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, недопущення роботи до захисту та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття. При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі [MOODLE](#). Здобувачі без обмежень можуть використовувати на заняттях мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи актуальні методичні розробки викладача, світовий досвід викладання та наукові дослідження, а також зміни у Освітньо-професійній програмі Креативна та цифрова культура.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації прав здобувачів на академічну мобільність:

- [Положення](#) про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування.
- [Порядок](#) перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування.
- [Положення](#) про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 12 серпня 2015 року № 579.

Автор

Шадюк Тамара Адамівна, к. філос. н., доцент

Автор
Завідувач кафедри

Тамара ШАДЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №53
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00